

Ordin nr. din

pentru aprobarea acțiunilor și regulilor ce vor fi aplicate pe piața de energie electrică în vederea eliminării și/sau atenuării impactului unor măsuri sau politici care pot contribui la restricționarea formării prețurilor pe piața angro de energie electrică

Având în vedere prevederile Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică,

ținând cont că regulamentele europene sunt de directă aplicare la nivel național și că art. 148 alin. (2) din Constituția României statuează principiul supremației dreptului european, în conformitate cu care “prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare”,

luând în considerare faptul că o serie dintre prevederile regulamentului mai sus menționat intră în contradicție cu legislația națională,

în temeiul prevederilor art. 10 alin. (5) din Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică și ale dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. c) și ale art. 9 alin. (1) lit. h) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. 1 – Se aprobă acțiunile și regulile prevăzute în anexa la prezentul ordin, ce vor fi aplicate pe piața de energie electrică în scopul eliminării și/sau atenuării impactului unor măsuri sau politici aplicate la nivel național care pot contribui la restricționarea formării prețurilor pe piața angro de energie electrică.

Art. 2 – Operatorii economici din sectorul energiei electrice duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3 – Direcțiile de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.

Art. 4 - Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

Dumitru CHIRIȚĂ

Acțiuni și reguli pentru eliminarea și/sau atenuarea impactului unor măsuri sau politici care pot contribui la restrictionarea formării prețurilor pe piața angro de energie electrică

Art. 1 – Stabilirea unui set de acțiuni și reguli obligatorii privind piața de energie electrică, necesare în vederea eliminării și/sau atenuării impactului unor măsuri sau politici care pot contribui la restrictionarea formării prețurilor pe piața angro de energie electrică și aplicării/respectării prevederilor Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică.

Art. 2 – Termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. agregare - funcție îndeplinită de o persoană fizică sau juridică care combină sarcinile mai multor clienți sau energia electrică produsă de mai multe surse în vederea vânzării, a cumpărării sau a licitării pe orice piață de energie electrică;
2. agregator independent - participant la piață care desfășoară activitatea de agregare și care nu este afiliat furnizorului care-și asumă responsabilitatea echilibrării pentru clientul final participant la agregare;
3. contract de agregare - contract încheiat de un client sau de un producător cu un operator implicat în agregare, prin care sunt stabilite condițiile de punere la dispoziția acestuia a energiei electrice produse sau rezultate prin modificarea consumului, în vederea tranzacționării acesteia pe orice piață de energie electrică, împreună cu cea a altor producători sau clienți;
4. curba de referință a consumului – valorile consumului care se consideră că ar fi fost realizate la un loc de consum în fiecare interval de decontare din cadrul perioadei în care consumatorul nu ar fi participat activ la piață, individual sau agregat, valori stabilite pe baza înregistrărilor istorice și a unei metodologii elaborate de autoritatea de reglementare;
5. echilibru între producție și consum - acoperirea cererii previzibile de energie electrică, fără a fi necesară reducerea consumului, cu excepția reducerii datorate participării voluntare a consumatorilor la piață;

6. furnizor de servicii de echilibrare – un participant la piață care furnizează operatorilor de transport și de sistem fie energie de echilibrare, fie capacitate de echilibrare sau atât energie de echilibrare cât și capacitate de echilibrare;
7. instalație de stocare a energiei - în sistemul electroenergetic, o instalație în care are loc stocarea energiei;
8. participant la piață – participanții la piață sunt persoanele fizice sau juridice, care cumpără, vând sau produc energie electrică, care sunt implicate în agregare sau care sunt operatori de consum dispecerizabil sau de servicii de stocare a energiei, inclusiv prin plasarea de ordine de tranzacționare pe una sau mai multe piețe de energie electrică, inclusiv pe piețele de echilibrare a energiei;
9. piața angro de energie electrică – orice piață pe care se tranzacționează produse energetice angro;
10. piețe de energie electrică - piețe de energie electrică, inclusiv piețele nereglementate și bursele de energie electrică, piețele pentru comercializarea de energie, capacități, servicii de echilibrare și servicii de sistem în toate intervalele de timp, inclusiv piețele la termen, piețele pentru ziua următoare și piețele intrazilnice;
11. piața centralizată de energie electrică - cadrul organizat de desfășurare a tranzacțiilor cu energie electrică între diverși operatori economici, intermediat de operatorul pieței de energie electrică sau de operatorul de transport și sistem, pe baza unor reguli specifice, aprobate de autoritatea competentă; în cuprinsul reglementărilor noțiunile de "piață centralizată de energie electrică" și "piață organizată" sunt echivalente;
12. piața de echilibrare – piața organizată în care furnizorii de servicii de echilibrare oferă operatorilor de transport și de sistem energie de echilibrare în oricare sens, de creștere sau de reducere, în vederea asigurării de către aceștia a echilibrului în timp real dintre producție și consum;
13. serviciu de sistem - orice serviciu necesar pentru exploatarea sistemelor de transport sau de distribuție, inclusiv serviciile de echilibrare și serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, dar fără a include și gestionarea congestiilor;
14. stocare de energie - amânarea utilizării finale a energiei electrice pentru un moment ulterior momentului generării, sau transformarea energiei electrice într-o formă de energie care poate fi stocată, stocarea energiei respective și reconversia ulterioară a energiei respective în energie electrică sau utilizarea acesteia în alt vector energetic.

(2) Termenii și expresiile folosite în prezentul document, care nu au fost definite la alin. (1), au înțelesul prevăzut în Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică.

(3) Abrevieri utilizate în prezentul document:

Lege – Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Regulamentul 2019/943 - Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică

ANRE – Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

UE – Uniunea Europeană.

Art. 3 – (1) Producerea, inclusiv stocarea, transportul, serviciul de sistem, distribuția, furnizarea energiei electrice la clienții finali, activitățile de administrare a piețelor centralizate de energie electrică, activitatea traderului precum și activitatea de agregare pe piața de energie electrică se desfășoară pe bază de licențe acordate în condițiile legii și ale reglementărilor ANRE.

(2) Activitățile clientului final privind participarea directă la piața de energie electrică nu necesită deținerea unei licențe acordate de ANRE.

(3) Suplimentar activităților prevăzute la art. 10 alin (2) din Lege, ANRE acorda licențe pentru:

- a) activitatea de exploatare a comercială a instalațiilor de stocare a energiei electrice;
- b) activitatea de agregare pe piața de energie electrică.”

(4) În scopul facilitării finanțării investițiilor în capacități de producere a energiei electrice, o persoană fizică sau juridică care deține un aviz tehnic de racordare valabil, emis de un operator de rețea pentru racordarea unui loc de producere sau a unui loc de producere și consum:

- a) are dreptul să contracteze, în calitate de producător, în condițiile reglementărilor emise de ANRE, energia electrică ce va fi produsă de noua capacitate energetică, fără a deține, la momentul tranzacționării energiei, o licență pentru exploatarea comercială a capacității de producere a energiei electrice.
- b) are obligația să obțină licența pentru exploatarea comercială a capacității de producere a energiei electrice cu 60 de zile înainte de momentul livrării energiei electrice produse de noua capacitate energetică.

Art. 4 – (1) Participanții la piață sunt obligați să-și asume responsabilitatea plății contravalorii dezechilibrelor pe care le generează pe piața de energie electrică, cu excepția situațiilor prevăzute de Lege sau de reglementări ale Uniunii Europene de directă aplicabilitate. Obligațiile de plată a dezechilibrelor vor fi achitate în condițiile și termenele prevăzute în contractul încheiat cu operatorul de transport și de sistem de către partea responsabilă cu echilibrarea pentru participantul respectiv.

(2) Furnizorii de servicii de echilibrare au obligația să răspundă solicitărilor operatorului de transport și de sistem, în situații justificate în conformitate cu planul de pregătire pentru riscuri prevăzut de Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE și în conformitate cu art. 18 alin. (7) lit. b) din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017, de a oferta pe piața de echilibrare capacitatea de producție neutilizată sau alte resurse de echilibrare;

(3) Furnizorii de servicii de echilibrare au obligația să transmită ofertele de energie aferente capacității de echilibrare contractate cu operatorul de transport și de sistem.

Art. 5 – (1) Prețurile se formează în funcție de cerere și ofertă.

(2) Normele pieței reglementează formarea liberă a prețurilor și evita acțiunile care împiedică formarea prețurilor în funcție de cerere și ofertă.

(3) Nu există o limită maximă și nici o limită minimă a prețului angro al energiei electrice. Această dispoziție se aplică, printre altele, ofertării și compensării în toate intervalele de timp și include energia de echilibrare și prețurile de dezechilibru, fără a aduce atingere limitelor tehnice de preț care pot fi aplicate în intervalul de echilibrare și în intervalele de timp pentru ziua următoare și intrazilnice.

Art. 6 – (1) Tranzacțiile cu energie electrică pentru contracte cu livrare în anul 2020 se desfășoară pe piața concurențială, în mod transparent, public, organizat și nediscriminatoriu.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1):

- a) doi sau mai mulți participanți la piață pot participa pe piețele concurențiale de energie împreună, prin agregare, cu respectarea prevederilor legislației în domeniul concurenței și a reglementărilor ANRE;
- b) agregatorii pot încheia contracte cu furnizorii clienților finali care participă la agregare;

- c) participanții la piață pot încheia contracte bilaterale negociate cu durata de livrare mai mare de un an;
- d) membrii unui părți responsabile cu echilibrarea încheie contracte pentru decontarea dezechilibrelor între ei, cu respectarea reglementărilor ANRE.

Art. 7 – (1) Pe piața concurențială prețurile se formează în baza cererii și ofertei, ca rezultat al unor mecanisme concurențiale.

(2) Piețele pentru ziua următoare și piețele intrazilnice sunt organizate în așa fel încât să asigure faptul că toți participanții la piață pot avea acces la piață în mod individual sau prin agregare.

(3) Operatorul de transport și de sistem achiziționează servicii tehnologice de sistem prin mecanisme concurențiale, cu respectarea prevederilor referitoare la acest domeniu din legislația UE direct aplicabilă și din reglementările naționale aplicabile.

(4) Pe piața concurențială cu amănuntul, furnizorii vând energie electrică clienților finali prin contracte bilaterale, la prețuri rezultate prin licitație, negociate sau stabilite prin oferte-tip, dinamice sau fixe.

(5) Consumatorii pot participa la piețele centralizate de energie electrică direct sau prin agregare, dacă au o putere aprobată prin certificatul de racordare mai mare de 500 kW.

(6) În cazul în care dețin o putere aprobată mai mică sau egală cu 500 kW consumatorii pot participa la piețele centralizate de energie electrică doar prin agregare.

Art. 8 – (1) Activitățile de piață și regulile de funcționare a acestora se suspendă în condițiile prevăzute de Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, în conformitate cu normele aprobate de autoritatea competentă conform prevederilor Regulamentului (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică, ca măsură de ultimă instanță.

(2) Măsurile prevăzute la alin. (1) trebuie să afecteze cât mai puțin buna funcționare a pieței interne europene și să se rezume strict la remedierea situației de criză care le-a generat.

Art. 9 – (1) Normele pieței permit intrarea și ieșirea pe/de pe piața a producătorilor de energie electrică și a întreprinderilor de stocare a energiei și a furnizorilor de energie electrică pe baza evaluării proprii cu privire la viabilitatea economică și financiară a operațiunilor lor.

(2) Producătorii au, în principal, următoarele obligații:

- a) să asigure livrările de energie electrică și serviciile tehnologice de sistem, în vederea alimentării consumatorilor cu energie electrică și a funcționării în siguranță a SEN;
- b) prin derogare de la alin. (1), să livreze furnizorilor de ultimă instanță, până la data de 30 iunie 2021, energia electrică necesară asigurării consumului clienților casnici pentru care aplică tarife reglementate, în conformitate cu reglementările elaborate de ANRE;
- c) prin derogare de la alin. (1), până la data de 31.12.2020 să oferteze pe piața concurențială întreaga energie electrică rămasă disponibilă;
- d) sunt responsabili în mod direct sau indirect de vânzarea energiei electrice pe care o produc.

(2) Producătorii de energie electrică pot oferta pe piața internă europeană servicii de echilibrare, conform reglementărilor UE și naționale aplicabile.

Art. 10 – (1) Agregatorul independent al unui client final își asumă responsabilitatea echilibrării în perioadele în care l-a activat pe acesta, și anume pentru cantitatea activată, luând în considerare curba de referință a consumului, realizată de operatorul de măsurare conform unei metodologii aprobate de autoritatea de reglementare.

(2) Între furnizorul și agregatorul independent al unui client final se transferă comercial energia electrică activată, iar furnizorul este responsabil cu echilibrarea pentru locul de consum ținând seama de acest transfer și de valoarea consumului din curba de referință stabilită conform alin. (1).

(3) Curba de referință prevăzută la alin. (1) nu se aplică în cazul activării frecvente a clientului final, în acest caz utilizându-se valori prestabilite drept consum de referință în vederea decontării dezechilibrelor prevăzută la alin. (1) și (2), iar agregatorul își asumă responsabilitățile în calitate de furnizor al clientului final pentru diferența față de aceste valori.

Art. 11 – (1) Furnizorul utilizează toate mecanismele de piață în scopul achiziției energiei electrice necesare acoperirii consumului clienților săi finali și realizării unei poziții echilibrate pe piață.

(2) Furnizorul nu are dreptul să împiedice participarea clienților săi finali la piața angro de energie electrică sau participarea acestora la agregarea consumurilor realizată de un agregator independent, după caz, conform reglementărilor autorității de reglementare.

Art. 12 – Clienții finali de energie electrică au următoarele drepturi:

- a) să participe la piața de energie electrică, inclusiv la piața de echilibrare, direct sau prin intermediul unui operator implicat în agregare, cu respectarea legislației în vigoare și a condițiilor aferente fiecărei piețe
- b) să încheie contracte de agregare cu orice participant implicat în agregare, inclusiv un agregator independent;
- c) să denunțe unilateral contractul de agregare, cu respectarea condițiilor contractuale.

Art. 13 – Operatorul de măsurare realizează profilurile specifice de consum pe categorii de consumatori care nu au contoare de măsurare cu rezoluție la interval de decontare, pe baza unei metodologii aprobate de autoritatea de reglementare, precum și curbe de referință de consum pentru consumatorii care participă la piață direct sau prin agregare, pe baza unei metodologii aprobate de autoritatea de reglementare.

Art. 14 - ANRE modifică, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentului document, reglementările privind mecanismul de corelare a prețului orar de ofertă pe piața de echilibrare cu prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare stabilit pentru ora respectivă, în scopul eliminării limitelor de prețuri pe piața de echilibrare.